

رابطه دینداری، مقبولیت اجتماعی و خودکارآمدی با استرس

kohyfaranaz@gmail.com

a.zeinali@iaurmia.ac.ir

فرحناز کوهی / دانشجوی دکتری برنامه‌ریزی درسی دانشگاه آزاد واحد تبریز
 علی زینالی / دانشیار گروه روان‌شناسی، واحد ارومیه، دانشگاه آزاد اسلامی، ارومیه، ایران

دریافت: ۱۳۹۴/۱۱/۲۳ - پذیرش: ۱۳۹۵/۰۵/۱۹

چکیده

این پژوهش با هدف بررسی رابطه دینداری، مقبولیت اجتماعی و خودکارآمدی، با استرس دانش‌آموزان دبیرستانی انجام شد. این مطالعه، توصیفی - تحلیلی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری این پژوهش، دانش‌آموزان دبیرستانی شهر ارومیه در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ بودند. از میان آنان ۳۶۰ نفر با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. آنان پرسش‌نامه‌های دینداری، مقبولیت اجتماعی، خودکارآمدی و استرس را تکمیل کردند. داده‌ها با روش همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیری تحلیل شدند. یافته‌ها نشان می‌دهد که دینداری ($r = -0/36$)، مقبولیت اجتماعی ($r = -0/29$) و خودکارآمدی ($r = -0/41$) با استرس رابطه منفی و معنادار داشتند ($p \leq 0/01$). در یک مدل پیش‌بین خودکارآمدی، دینداری و مقبولیت اجتماعی توانستند ۴۰/۹ درصد از تغییرات استرس را پیش‌بینی کنند. سهم خودکارآمدی بیش از سایر متغیرها بود. با توجه به یافته‌ها خودکارآمدی، دینداری و مقبولیت اجتماعی مهم‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌های استرس بودند. بنابراین، توصیه می‌شود درمانگران و مشاوران به نشانه‌های متغیرهای مذکور توجه کرده و بر اساس آنها برنامه‌های مناسبی برای کاهش استرس دانش‌آموزان طراحی کنند.

کلیدواژه‌ها: دینداری، مقبولیت اجتماعی، خودکارآمدی، استرس، دانش‌آموزان دبیرستانی.

در عصر حاضر، رشد و پیشرفت بشر در جنبه‌های مثبت مختلف زندگی محسوس است، اما این پیشرفت جنبه‌های منفی نیز داشته است و امروزه موجب مشکلات و نابسامانی‌های فراونی شده است. از جمله مهم‌ترین این مشکلات و نابسامانی‌ها، می‌توان به استرس اشاره کرد که استرس، یکی از جنبه‌های طبیعی و اجتناب‌ناپذیر زندگی انسان معاصر است (کونارد و مئیوز (Conard & Matthews)، ۲۰۰۸). «استرس» در لغت، به معنای تنش یا فشار و در اصطلاح، به معنای پریشانی روانی ذهنی است. از جنبه‌های متعدد زندگی شامل فشارهای جسمانی، روانی، اجتماعی و هیجانی نشئت می‌گیرد و بر جسم و روان تأثیر می‌گذارد (دیجک (Dijk)، ۲۰۰۹). الگوهای فکری ناکارآمد، می‌توانند استرس ایجاد کنند و یا اینکه استرس را تشدید کنند. مهم‌ترین عواملی که در دانش‌آموزان دبیرستانی استرس ایجاد می‌کنند، انتظارات بیش از حد دوستان و خانواده، عدم پذیرش در گروه، شکست و ناکامی و فشارهای دوستان و خانواده می‌باشند (گرا (Grau) و همکاران، ۲۰۰۱). عوامل اجتماعی و روان‌شناختی متعددی، با استرس رابطه دارند که از مهم‌ترین آنها می‌توان به دینداری، مقبولیت اجتماعی و خودکارآمدی اشاره کرد.

یکی از عوامل مرتبط با استرس، «دینداری» است. روان‌شناسی دین به بررسی پدیده دینداری از منظر روان‌شناسی می‌پردازد و درصدد توصیف و تبیین عوامل و زمینه‌های دینداری، ابعاد آن، سنجش و اندازه‌گیری دینداری و پیامدهای آن در زندگی فردی و اجتماعی است. به عبارت دیگر، روان‌شناسی دین گستره‌ای است که به مطالعه باورها و اعمال دینی از دیدگاه روان‌شناختی می‌پردازد. دینداری، بیشتر در عمل تجلی می‌یابد و اگر در عمل ملتزم نشود و یا اگر فرد فقط احساس و شناختی نسبت به دین داشته باشد، دیندار محسوب نمی‌شود (آذربایجانی و موسوی اصل، ۱۳۹۴، ص ۶). دین نقش محوری در زندگی افراد دارد و گاهی در سیاست‌گذاری‌ها و برنامه‌ریزی‌های سایر نهادها، به صورت مبنا عمل می‌کند (هاکنی و ساندرز (Hackney & Sanders)، ۲۰۰۳). دین به‌عنوان یکی از عمده‌ترین متغیرهای مؤثر بر رفتار و حالات روانی افراد مورد توجه بسیاری از متخصصان علوم رفتاری قرار گرفته است، به گونه‌ای که برخی دین را عامل اساسی در بهداشت فردی و اجتماعی معرفی کردند. یاد خدا در دین مبین اسلام، بهترین وسیله برای مقابله با فشارهای روانی محسوب می‌شود (گنجی و همکاران، ۱۳۸۷، ص ۲۳-۲۵). به طور خلاصه، پژوهش‌ها نشان دادند که بین دینداری با استرس رابطه منفی و معنادار وجود دارد (جانگ و جانسون (Jang & Johnson)، ۲۰۰۴؛ راسیک (Rasic) و همکاران، ۲۰۱۱؛ غفاری و رضایی، ۱۳۹۰؛ صالحی و مسلمان، ۱۳۹۴). برای مثال غفاری و رضایی (۱۳۹۰)، ضمن پژوهشی که بر روی دانشجویان انجام دادند، به این نتیجه رسیدند که بین مذهب با استرس ادراک شده، رابطه منفی و معنادار وجود دارد. همچنین، جانگ و جانسون (۲۰۰۴) ضمن پژوهشی به این نتیجه رسیدند که بین دین و مذهب با استرس، رابطه معنادار و معکوس وجود دارد.

یکی دیگر از عوامل مرتبط با استرس، مقبولیت اجتماعی است. «مقبولیت اجتماعی»، به معنای ارزش، احترام و منزلتی است که برای یک فرد از سوی خانواده و جامعه در نظر گرفته می‌شود (عسگری و همکاران، ۱۳۸۹). بر

اساس نظر راتولاس (Paeolas)، مقبولیت همان گرایش به پاسخ دادن به شیوه‌ای است که فرد در نظر دیگران بهتر جلوه کند. مقبولیت اجتماعی، به دو طریق افزایش خودفربیی و دیگرفربیی انجام می‌شود. خودفربیی، به صورت خودکار و غیرعمدی است و شخص بدون اینکه مطلع باشد، تلاش می‌کند خود را به صورت مثبت در نظر بگیرد. اما در دیگرفربیی، شخص به صورت ارادی، آگاهانه و هدفمند تلاش می‌کند تا خود را نزد دیگران مثبت‌تر نشان دهد (راگوزینو (Ragozzino)، ۲۰۰۹). افراد با مقبولیت اجتماعی، سعی می‌کنند با اغراق نمودن در صفات مثبت و با کاهش دادن یا انکار صفات منفی، خود را بسیار اخلاقی و درستکار جلوه دهند (زرگر شیرازی و سراج خرمی، ۱۳۹۰). به طور خلاصه، پژوهش‌ها نشان دادند که بین مقبولیت اجتماعی با استرس رابطه منفی و معنادار وجود دارد (ولت و راسل (Welte & Russell)، ۲۰۰۳؛ کارنریک (Carnrike) و همکاران، ۲۰۰۶). برای مثال، کارنریک و همکاران (۲۰۰۶)، ضمن پژوهشی درباره مقبولیت اجتماعی و استرس ادراک شده به این نتیجه رسیدند که بین آنها رابطه منفی و معنادار وجود دارد. همچنین، ولت و راسل (۲۰۰۳) ضمن پژوهشی دیگر به نتایج مشابهی رسیدند. آنان گزارش کردند که مقبولیت اجتماعی، با استرس دانش‌آموزان رابطه منفی و معنادار دارد.

یکی دیگر از عوامل مرتبط با استرس، «خودکارآمدی» است. خودکارآمدی، جزء اصلی نظریه‌شناختی اجتماعی بندورا است. از نظر وی، خودکارآمدی به معنای قضاوت فرد در مورد توانایی‌های خودش برای سازماندهی و اجرای یک سلسله کارها، برای رسیدن به انواع عملکردهای تعیین شده می‌باشد. خودکارآمدی، به اعتقاد یادگیرندگان به توانایی‌هایشان در نظم‌دهی، خوب یاد گرفتن و تسلط یافتن برای انجام تکالیف اشاره دارد (بندورا و لاک (Locke)، ۲۰۰۴). خودکارآمدی، عاملی است که فعالیت روزانه فرد را مشخص می‌کند، و بیشتر درگیر کارش خواهد شد. پشتکار بیشتری به خرج می‌دهد، انگیزه بالاتری در مواجهه با موانع دارد و در حین کار استرس کمتری خواهد داشت (یون (Yoon)، ۲۰۰۲). افرادی که خودکارآمدی بالایی دارند، برخلاف افرادی که خودکارآمدی پایینی دارند، هدف‌های چالش‌انگیزتر را انتخاب می‌کنند، تکالیف را چالش‌هایی می‌بینند که باید بر آنها تسلط یابند، احساس آرامش بیشتری دارند و خود را بیشتر باور دارند. اینها کوشش و پافشاری بیشتری از خود نشان می‌دهند و کارکرد و عملکردشان در انجام تکالیف بهتر است (لی (Lee) و همکاران، ۲۰۱۴).

به طور خلاصه، پژوهش‌ها نشان دادند که بین خودکارآمدی با استرس، رابطه منفی و معنادار وجود دارد (مک‌کی (Mckay) و همکاران، ۲۰۱۴؛ ابوالقاسمی، ۱۳۹۰؛ غفاری و رضایی، ۱۳۹۰؛ ابراهیمی، ۱۳۸۵، ص ۸۷). برای مثال، ابوالقاسمی (۱۳۹۰) ضمن پژوهشی درباره رابطه تاب‌آوری، خودکارآمدی، استرس و رضایت از زندگی دانش‌آموزان دبیرستانی به این نتیجه رسید که بین خودکارآمدی با استرس، رابطه منفی و معنادار وجود دارد. همچنین، مک‌کی و همکاران (۲۰۱۴) ضمن پژوهشی گزارش کردند که بین خودکارآمدی با استرس نوجوانان، رابطه منفی و معنادار وجود دارد.

دانش‌آموزان در مقاطعی از سال تحصیلی، همچون ایام امتحان و یا به هنگام رقابت با دوستان خود، برای دستیابی به نمره بالاتر و جلوگیری از رقبای خود، دچار استرس می‌شوند. این استرس در دانش‌آموزان دبیرستانی، به‌ویژه در کنکور سراسری، که ماهیتاً استرس‌زا است، بسیار بیشتر است. بنابراین، پژوهش درباره‌ی استرس دانش‌آموزان دبیرستانی هنوز هم بسیار مهم می‌باشد. همچنین، با اینکه پژوهش‌های قبلی به بررسی رابطه‌ی دینداری، مقبولیت اجتماعی و خودکارآمدی، با استرس اشاره داشته‌اند، اما هیچ پژوهشی به بررسی رابطه همزمان این متغیرها، در پیش‌بینی استرس نپرداخته‌اند. در این پژوهش، تلاش بر این است که این خلأ پژوهشی تکمیل شود. هنگامی که همه این متغیرها، در یک مدل پیش‌بین در نظر گرفته شوند، این متغیرها چقدر می‌توانند استرس را پیش‌بینی کنند و کدام‌یک توان پیش‌بینی بیشتری دارد. افزون‌براین، از نتایج این پژوهش می‌توان برای ارائه راهکارهایی برای کاهش استرس بهره برد. به این ترتیب، هدف این پژوهش، بررسی رابطه دینداری، مقبولیت اجتماعی و خودکارآمدی با استرس بود.

روش پژوهش

این پژوهش توصیفی - تحلیلی از نوع همبستگی بود. جامعه آماری، همه دانش‌آموزان دبیرستانی شهر ارومیه در سال تحصیلی ۹۴-۱۳۹۳ بودند که تعداد آنها ۵۸۳۷ نفر بود. بر اساس جدول کرجسی و مورگان (۱۹۷۵) از میان آنان ۳۶۰ دانش‌آموز با روش نمونه‌گیری خوشه‌ای چندمرحله‌ای انتخاب شدند. در این روش، ابتدا فهرست تمام مدارس مقطع متوسطه بر اساس ناحیه (ناحیه یک و دو) و جنسیت تهیه شد. سپس، از هر ناحیه دو مدرسه (یکی دخترانه و یکی پسرانه)، به صورت تصادفی و از هر مدرسه ۴ کلاس (از هر پایه یک کلاس)، به صورت تصادفی، یعنی جمعاً ۱۶ کلاس انتخاب شد. در نهایت، با توجه به حجم متفاوت دانش‌آموزان دختر و پسر در جامعه و حجم متفاوت آنها در کلاس‌ها، از هر کلاس حدود ۱۸ تا ۳۰ نفر به روش تصادفی انتخاب شدند. همچنین، پس از دریافت رضایت آگاهانه برای شرکت در پژوهش، برای جمع‌آوری داده‌ها، از چهار پرسش‌نامه زیر استفاده شد: مقیاس دینداری؛ این مقیاس، توسط گلاگ و استارک (Glack & Stark) (۱۹۹۵) طراحی شده که دارای ۲۶ گویه است و با استفاده از مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت از صفر تا چهار نمره‌گذاری می‌شود. این ابزار، در بسیاری از پژوهش‌ها برای سنجش دینداری نوجوانان، جوانان و یا بزرگسالان استفاده و تأیید شده است. در این ابزار، دامنه نمرات بین ۰ تا ۱۰۴ می‌باشد و هر چقدر نمره آزمودنی بیشتر باشد، فرد به میزان بیشتری دارای ویژگی دینداری است. آنان ضمن تأیید روایی سازه ابزار، پایایی آن را با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۱ گزارش کردند (گلاگ و استارک، ۱۹۹۵). همچنین، باقریانی (۱۳۹۳)، پایایی این ابزار را با روش آلفای کرونباخ ۰/۷۹ گزارش کرد. با توجه به اینکه شاخص‌های روان‌سنجی این ابزار، توسط باقریانی (۱۳۹۳) در جامعه ایران (دانشجویان) مورد تأیید قرار گرفت، از آن به‌عنوان ابزاری معتبر برای سنجش دینداری استفاده شد.

مقیاس مقبولیت اجتماعی: این مقیاس، توسط کراون و مارلو (Crown & Marlowe) (۱۹۶۷) طراحی شده که دارای ۳۳ گویه است و به صورت صحیح و غلط نمره‌گذاری می‌شود. در این ابزار، دامنه نمرات بین ۰ تا ۳۳ می‌باشد و هر چقدر نمره آزمودنی بیشتر باشد، به میزان بیشتری دارای ویژگی مقبولیت اجتماعی است. آنان ضمن تأیید روایی صوری ابزار با نظر متخصصان، پایایی ابزار را با روش آلفای کرونباخ $0/82$ گزارش کردند (زرگر شیرازی و سراج خرمی، ۱۳۹۰). همچنین، عسگری و همکاران (۱۳۸۹) پایایی این ابزار را با روش آلفای کرونباخ $0/73$ گزارش کردند. مقیاس خودکارآمدی: این مقیاس، توسط جینگ و مورگان (۱۹۶۷) طراحی شده که دارای ۳۰ گویه است و به صورت چهار درجه‌ای لیکرت از یک تا چهار نمره‌گذاری می‌شود. در این ابزار، دامنه نمرات بین ۳۰ تا ۱۲۰ می‌باشد و هر میزان نمره آزمودنی بیشتر باشد، به میزان بیشتری دارای خودکارآمدی است. آنان روایی محتوایی ابزار را تأیید و پایایی ابزار را با روش آلفای کرونباخ $0/93$ گزارش کردند (ابراهیمی، ۱۳۸۵، ص ۷۳). گنجی/ارجنگی و فراهانی (۱۳۸۸)، پایایی این ابزار را با روش آلفای کرونباخ $0/89$ گزارش کردند.

مقیاس استرس: این مقیاس، توسط سان و همکاران (۲۰۱۱) طراحی شده که دارای ۱۶ گویه است و به صورت پنج درجه‌ای لیکرت از یک تا پنج نمره‌گذاری می‌شود. در این ابزار، دامنه نمرات بین ۱۶ تا ۸۰ می‌باشد و هر قدر نمره آزمودنی بیشتر باشد، به میزان بیشتری دارای استرس است. آنان روایی ابزار را با روش روایی همگرا تأیید و پایایی ابزار را با روش آلفای کرونباخ $0/82$ و با روش بازآزمایی، $0/78$ گزارش کردند. آرامفر و زینالی (۱۳۹۴)، پایایی این ابزار را با روش آلفای کرونباخ $0/73$ گزارش کرد.

لازم به یادآوری است که از روش‌های آمار توصیفی، یعنی شاخص‌های گرایش مرکزی و پراکندگی، برای توصیف توزیع متغیرها و از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون چندمتغیری، با مدل گام‌به‌گام برای آزمون فرض‌های آماری استفاده شد. همچنین، برای تحلیل داده‌ها از نرم‌افزار SPSS-19 استفاده شد.

یافته‌های پژوهش

پس از بررسی مقدماتی پرسش‌نامه‌ها، مشخص شد که پنج پرسش‌نامه ناقص یا غیرقابل بررسی وجود داشت. از این رو، تحلیل برای ۳۵۵ نفر انجام شد. بنابراین، شرکت‌کنندگان ۳۵۵ دانش‌آموز دبیرستانی شهر ارومیه، با میانگین سنی $16/78$ سال بودند. از میان آنان، ۲۰۱ دانش‌آموز دختر ($55/83\%$) و ۱۵۹ دانش‌آموز پسر ($44/17\%$) بود. همچنین، ۹۲ دانش‌آموز در پایه اول دبیرستان ($25/55\%$)، ۹۰ دانش‌آموز در پایه دوم دبیرستان (25%)، ۹۱ دانش‌آموز در پایه سوم دبیرستان ($25/28\%$) و ۸۷ دانش‌آموز در پایه چهارم دبیرستان ($24/17\%$) مشغول به تحصیل بودند. برای بررسی رابطه بین دینداری، مقبولیت اجتماعی و خودکارآمدی با استرس از ضریب همبستگی پیرسون استفاده شد که نتایج آن در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول ۱. میانگین، انحراف استاندارد و ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش ($n=360$ و $p \leq 0.01$)

متغیر	میانگین	انحراف استاندارد	۱	۲	۳	۴
۱. دینداری	۹۳/۲۷	۱۲/۳۴	۱			
۲. مقبولیت اجتماعی	۲۲/۰۶	۴/۵۹	*۰/۲۱	۱		
۳. خودکارآمدی	۸۶/۱۵	۱۱/۰۳	*۰/۱۷	*۰/۴۸	۱	
۴. استرس	۳۷/۴۲	۶/۵۰	*۰/۳۶	*۰/۲۹	*۰/۴۱	۱

یافته‌های جدول ۱ نشان داد که بین دینداری، مقبولیت اجتماعی و خودکارآمدی با استرس رابطه منفی و معنادار وجود دارد ($p \leq 0.01$). به عبارت دیگر، با افزایش هر یک از متغیرهای دینداری، مقبولیت اجتماعی و خودکارآمدی، میزان استرس کاهش می‌یابد و بعکس، با کاهش هر یک از متغیرهای دینداری، مقبولیت اجتماعی و خودکارآمدی، میزان استرس افزایش می‌یابد. سایر یافته‌ها نشان داد که بین دینداری با مقبولیت اجتماعی و خودکارآمدی، رابطه مثبت و معنادار و بین مقبولیت اجتماعی با خودکارآمدی رابطه مثبت و معنادار وجود دارد ($p \leq 0.01$). برای بررسی اینکه متغیرهای دینداری، مقبولیت اجتماعی و خودکارآمدی، توانایی پیش‌بینی استرس را دارند، از رگرسیون چندمتغیری، با مدل گام‌به‌گام استفاده شد که نتایج آن، در جدول ۲ ارائه شده است.

جدول ۲. خلاصه تحلیل رگرسیون چند متغیری با مدل گام‌به‌گام برای پیش‌بینی استرس

متغیر پیش‌بین	R	R2	تغییر R	تغییر F	df1	df2	احتمال
خودکارآمدی	۰/۴۱	۱/۶۸	۰/۱۶۸	۶۴/۳۱	۱	۳۵۸	۰/۰۰۱
خودکارآمدی و دینداری	۰/۵۶	۳/۱۳	۰/۱۴۵	۱۲/۸۵	۱	۳۵۷	۰/۰۰۱
خودکارآمدی، دینداری و مقبولیت اجتماعی	۰/۶۴	۴/۰۹	۰/۰۹۶	۹/۶۷	۱	۳۵۶	۰/۰۰۲

یافته‌های جدول ۲ نشان داد که در مدل نخست خودکارآمدی، بیشترین توان را در پیش‌بینی استرس داشته است. این متغیر، توانست ۱۶/۸ درصد از تغییرات استرس را پیش‌بینی کند. در مدل دوم، پس از خودکارآمدی، دینداری وارد معادله شده است. این دو متغیر، با هم توانستند ۳۱/۳ درصد از تغییرات استرس را پیش‌بینی کنند. ورود متغیر دینداری، توانسته ۱۴/۵ درصد توان پیش‌بینی را افزایش دهد. در مدل سوم، پس از خودکارآمدی و دینداری، مقبولیت اجتماعی وارد معادله شده است. این سه متغیر، با هم توانستند ۴۰/۹ درصد از تغییرات استرس را پیش‌بینی کنند. ورود متغیر مقبولیت اجتماعی، توانسته ۹/۶ درصد توان پیش‌بینی را افزایش دهد. برای مشخص کردن مؤثرترین متغیرها، در پیش‌بینی استرس از ضرایب رگرسیون استفاده شد که نتایج آن در جدول ۳ ارائه شده است.

جدول ۳. ضرایب استاندارد و غیراستاندارد رگرسیون چندمتغیری با مدل گام‌به‌گام

احتمال	T	ضرایب رگرسیون			متغیر پیش‌بین	مدل
		غیراستاندارد B	خطای انحراف استاندارد	استاندارد شده β		
۰/۰۰۱	۹/۰۷۴	۰/۲۱۶		۰/۶۱	خودکارآمدی	۱
۰/۰۰۱	۹/۳۴۲	۰/۲۱۳		۰/۶۳	خودکارآمدی	۲
۰/۰۰۱	۱/۹۴۶	۰/۷۵		۰/۳۶	دینداری	
۰/۰۰۱	۶/۹۱۶	۰/۲۲۷		۰/۴۱	خودکارآمدی	۳
۰/۰۰۱	۱/۹۰۱	۰/۷۱		۰/۲۷	دینداری	
۰/۰۰۲	۱/۸۴۳	۰/۵۱		۰/۲۳	مقبولیت اجتماعی	

با توجه به یافته‌های جدول ۳ و ترتیب ورود متغیرها در مدل سوم خودکارآمدی، با بتای ۰/۴۱ بیشترین سهم را در پیش‌بینی تغییرات استرس به صورت منفی داشت. پس از خودکارآمدی، دینداری با بتای ۰/۲۷ و پس از خودکارآمدی و دینداری، مقبولیت اجتماعی با بتای ۰/۲۳ نقش بیشتری در پیش‌بینی استرس به صورت منفی داشتند.

بحث و نتیجه‌گیری

استرس، یکی از متغیرهایی است که با عوامل بسیاری مرتبط هستند. به همین دلیل، روان‌شناسان بالینی و مشاوران به دنبال راهکارهایی برای کاهش استرس می‌باشند. این پژوهش، با هدف بررسی رابطه دینداری، مقبولیت اجتماعی و خودکارآمدی با استرس انجام شد. یافته‌های این پژوهش، نشان داد که بین همه متغیرهای دینداری، مقبولیت اجتماعی و خودکارآمدی با استرس رابطه منفی و معنادار وجود داشت. همچنین، در یک مدل پیش‌بین خودکارآمدی، دینداری و مقبولیت اجتماعی، توانستند ۴۰/۹ درصد از تغییرات استرس را پیش‌بینی کنند.

نتایج این پژوهش نشان داد، دینداری با استرس رابطه منفی و معنادار داشت. این یافته با یافته پژوهش‌های پیشین همسو بود (جانگ و جانسون، ۲۰۰۴؛ راسیک و همکاران، ۲۰۱۱؛ غفاری و رضایی، ۱۳۹۰؛ صالحی و مسلمان، ۱۳۹۴). صالحی و مسلمان (۱۳۹۴) دریافتند که بین نگرش دینی با متغیرهای افسردگی، اضطراب و استرس رابطه منفی و معنادار وجود دارد. همچنین جانگ و جانسون (۲۰۰۴)، به این نتیجه رسیدند که بین دین و مذهب با استرس رابطه معکوس و معنادار وجود دارد. خدای سبحان در آیه معروفی یاد و نام خدا را تنها آرامش‌دهنده دل‌ها می‌داند؛ آنجا که می‌فرماید: «ألا بذكر الله تطمئن القلوب» (عد: ۲۸)؛ با یاد خدا دل‌ها آرامش می‌یابند. پیامبر گرامی اسلام ﷺ نیز در حدیثی زیبا، نتیجهٔ توکل را قوت و قدرت می‌داند: «من احبَّ أن يكون أقوى الناس فليتوكل على الله تعالى»، منظور از قوت ممکن است این باشد که در زندگی خود در برابر مشکلات و سختی‌ها، دچار استرس نشده و با قوت با آنها مقابله می‌نماید (محمدی‌ری‌شهری، ۱۳۸۵، ج ۱۳، ص ۴۱۶). رابطه دینداری با آرامش و کاهش استرس، با ایمان به خدا و اعتماد به حضرت باری تعالی، بسیار قوی می‌شود. توکل و اعتماد به خدا در انجام کارها و واگذاری امور به او استرس و نگرانی‌ها را کاهش می‌دهد. از سوی دیگر، افراد دیندار با اتکاء به قدرت الهی و اعتماد به خدای حاضر و قادر وقوع رخدادهای خوشایند را برای خود بیشتر کرده و رخدادهای ناخوشایند را با توکل به نیروی ایمان خود، به راحتی پشت سر می‌گذارند که این امر موجب کاهش استرس آنان می‌شود.

همچنین، نتایج این پژوهش نشان داد که مقبولیت اجتماعی، با استرس رابطه منفی و معنادار داشت. این یافته، با یافته پژوهش‌های پیشین همسو می‌باشد (ولت و راسل، ۲۰۰۳؛ کارنریک و همکاران، ۲۰۰۶). با توجه به اینکه قابل قبول واقع شدن یا پذیرش فرد از سوی دوستان، خانواده و اجتماعی موجب می‌شود فرد احساس کند به یک گروه اجتماعی تعلق دارد، در موقع لزوم، حمایت دریافت می‌کند و دوستان باوفای بیشتری دارد؛ از کیفیت روابط اجتماعی خود لذت بیشتری می‌برد. در موقع لزوم همدردی و همدلی دریافت می‌کند و به هنگامی که فرد در

موقعیت‌ها و چالش‌های زندگی قرار می‌گیرد، دارای حامی است که امر موجب می‌شود در فرد به واسطه مقبولیت اجتماعی، احساس عزت‌نفس افزایش یابد. این امر خود موجب کاهش استرس می‌شود. همچنین، بر مبنای نظریه کروزیور و آلدن (Crozier & Alden) (۲۰۰۵)، مورد پذیرش واقع شدن احساس مهمی است و افراد برای اینکه پذیرفته شوند، باید پاسخ‌های مطلوب ارائه دهند. افزایش مقبولیت اجتماعی، می‌تواند ترس از ارزیابی منفی و عملکرد اجتماعی ضعیف در افراد دارای استرس را کاهش دهد. آنان بیان می‌کنند که افراد دارای استرس، در پاسخ به انجام تکالیف و اندازه‌گیری‌ها، برای کنترل نمودن سطح استرس و نگرانی‌هایشان در مورد ارزیابی‌های دیگران، به جای پاسخ‌های واقعی و قابل اعتماد، پاسخ‌هایی با مقبولیت اجتماعی بالا می‌دهند. این امر نخست موجب کاهش ارزیابی آنان از استرس و در نهایت، موجب کاهش استرس می‌شود.

نتایج دیگر این پژوهش، نشان داد که خودکارآمدی با استرس رابطه منفی و معنادار داشت. این یافته با یافته پژوهش‌های پیشین همسو بود (مک‌کی و همکاران، ۲۰۱۴؛ ابوالقاسمی، ۱۳۹۰؛ غفاری و رضایی، ۱۳۹۰؛ ابراهیمی، ۱۳۸۵، ص ۸۷). با توجه به اینکه افراد دارای خودکارآمدی بالا بیشتر از راهبردهای مقابله‌ای سازگار و افراد دارای خودکارآمدی پایین، بیشتر از راهبردهای مقابله‌ای ناسازگار استفاده می‌کنند. استفاده از راهبردهای مقابله‌ای سازگار، نخست موجب حل و کاهش مشکلات و در نهایت، موجب کاهش استرس می‌شود. همچنین، هنگامی که افراد خود را در مقابله با عوامل استرس‌زا توانمند احساس کنند، به احتمال بسیار زیاد با تلاش و پشتکار خود، سعی می‌کنند بر عوامل استرس‌زا فائق آیند و به احتمال زیاد موفق می‌شوند. این امر نخست موجب افزایش اعتماد به نفس و در نهایت، موجب افزایش سلامت و کاهش استرس می‌شود.

یافته‌های دیگر نشان داد در یک مدلی که دینداری، مقبولیت اجتماعی و خودکارآمدی، به طور همزمان برای پیش‌بینی استرس رقابت نمایند، به ترتیب خودکارآمدی، دینداری و مقبولیت اجتماعی وارد معادله می‌شوند و مؤثرترین متغیرها می‌باشند. در این مدل، خودکارآمدی بالاترین وزن استاندارد را داشت. پس آنچه در استرس نقش عمده‌ای ایفا می‌کند، ابتدا انتظارات فرد است؛ یعنی این تصور که فرد خود را در برخورد با تکلیف توانمند بداند، یا خیر؟ سایر مؤلفه‌ها، به اندازه انتظارات و باورهای شخص درباره خود نقش مؤثری نداشتند. در تبیین این یافته می‌توان گفت: خودکارآمدی تحت تأثیر انباشتی از تجارب یادگیری است. فرد در طی زمان و به تدریج، به این درک می‌رسد که در برابر استرس تا چه اندازه توانمند است و در چالش‌ها و موقعیت‌های استرس‌زا، تا چه اندازه می‌تواند موفق باشد.

در این مطالعه، مشخص شد که همه متغیرهای دینداری، مقبولیت اجتماعی و خودکارآمدی، با استرس رابطه منفی و معنادار داشتند. از این رو، دینداری، مقبولیت اجتماعی و خودکارآمدی، می‌توانند در کاهش استرس مؤثر باشند. بنابراین، مشاوران و روان‌شناسان بالینی می‌توانند از این عوامل برای کاهش استرس استفاده کنند و با کمک به افراد دارای استرس، می‌توان امیدوار بود که افراد بهتر بتوانند استرس را کنترل کنند.

نخستین محدودیت استفاده از روش همبستگی بود. در این روش، نمی‌توان به روابط علی دست یافت. محدودیت دیگر استفاده از ابزارهای خودگزارش‌دهی بود. ممکن است افراد در پاسخگویی به این ابزارها، مسئولانه عمل ننمایند. این امر تا حدودی دقت نتایج را کاهش می‌دهد. همچنین، محدود شدن جامعه پژوهش به مقطع دبیرستان شهر ارومیه محدودیت دیگر بود. با توجه به یافته‌ها، پیشنهاد می‌شود برای کاهش استرس، میزان خودکارآمدی، دینداری و مقبولیت اجتماعی دانش‌آموزان را از طریق کارگاه‌های آموزشی افزایش داد. همچنین پیشنهاد می‌شود مسئولان مدرسه را به محیطی شاد و دوستانه تبدیل نمایند تا استرس دانش‌آموزان به حداقل برسد و آنان با استرس کم بتوانند به تحصیل ادامه دهند. همچنین، برگزاری کارگاه‌های آموزشی درباره کاهش استرس، ارتقاء خودکارآمدی، دینداری و مقبولیت اجتماعی و ارائه راهکارهای عملی بدین‌منظور، می‌تواند پیشنهاد کاربردی مناسبی باشد. بحث پژوهش در مقاطع تحصیلی دیگر و سایر شهرها، می‌تواند زمینه جدیدی برای مطالعه باشد.

منابع

- آذربایجان، مسعود و سیدمهدی موسوی اصل، ۱۳۹۴، *درآمدی بر روان‌شناسی دین*، چ پنجم، قم، پژوهشگاه حوزه و دانشگاه.
- آرامفر، رسول و علی زینالی، ۱۳۹۴، «رابطه تئیدگی تحصیلی و کمک‌طلبی آموزشی با پیشرفت تحصیلی دانش‌آموزان»، *آموزش و ارزشیابی*، سال هشتم، ش ۳، ص ۳۷-۴۸.
- ابراهیمی، علی، ۱۳۸۵، *رابطه بین رفتار مذهبی و خودکارآمدی با مقدار و نوع استرس ادراک شده دانش‌آموزان*، پایان‌نامه کارشناسی ارشد روان‌شناسی، اردبیل، دانشگاه محقق اردبیلی.
- ابوالقاسمی، عباس، ۱۳۹۰، «ارتباط تاب‌آوری، استرس و خودکارآمدی با رضایت از زندگی در دانش‌آموزان دارای پیشرفت تحصیلی بالا و پایین»، *مطالعات روان‌شناختی*، سال هفتم، ش ۳، ص ۱۳۱-۱۵۱.
- باقربانی، فریده، ۱۳۹۳، «رابطه دینداری با اعتماد اجتماعی در دانشجویان دانشگاه آزاد اسلامی بهبهان»، *رفاه اجتماعی*، سال چهاردهم، ش ۵۵، ص ۷۹-۱۰۷.
- زرگر شیرازی، فریبا و ناصر سراج خرمی، ۱۳۹۰، «رابطه خوداثربخشی و مقبولیت اجتماعی با اضطراب اجتماعی در دانشجویان دختر»، *زن و فرهنگ*، سال دوم، ش ۷، ص ۶۳-۷۸.
- صالحی، ایرج و مهسا مسلمان، ۱۳۹۴، «رابطه نگرش‌های مذهبی با افسردگی، اضطراب و استرس در دانشجویان دانشگاه گیلان»، *دین و سلامت*، سال سوم، ش ۱، ص ۵۷-۶۴.
- عسگری، پرویز و همکاران، ۱۳۸۹، «رابطه پذیرش اجتماعی و نقش جنسیتی (آندروژنی) با بهزیستی روان‌شناختی در دانشجویان دختر»، *زن و فرهنگ*، سال دوم، ش ۵، ص ۹۹-۱۱۰.
- غفاری، مظفر و اکبر رضایی، ۱۳۹۰، «بررسی عمل به باورهای دینی و خودکارآمدی در پیش‌بینی میزان و نوع استرس ادراک شده در دانشجویان»، *تحقیقات علوم رفتاری*، سال نهم، ش ۴، ص ۲۶۹-۲۷۸.
- گنجی ارجنگی، معصومه و محمدنقی فراهانی، ۱۳۸۸، «رابطه استرس شغلی و خودکارآمدی با رضایت از زندگی در امدادگران حوادث گاز استان اصفهان»، *پژوهش در سلامت روان‌شناختی*، سال دوم، ش ۳، ص ۱۰۷-۱۱۵.
- گنجی، مسعود و همکاران، ۱۳۸۷، *دین و سلامت روانی*، اردبیل، شومیز.
- محمدی ری‌شهری، محمد، ۱۳۸۵، *میزان‌الحکمه*، ترجمه حمیدرضا شیخی، قم، دارالحدیث.
- Bandura, A., & Locke, E., 2004, Negative self-efficacy and goal effects revisited, *Journal of Applied Psychology*, v. 88, n. 1, p. 87-99.
- Carnrike, C. L. M, et al, 2006, Social desirability, perceived stress, and PACT ratings in lung transplant candidates: A preliminary investigation, *Journal of Clinical Psychology in Medical Settings*, v. 3, n. 1, p. 57-57.
- Conard, M. A., & Matthews, R. A., 2008, Modeling the stress process: personality eclipses dysfunctional cognitions and work load in predictive stress, *Journal of personality and Individual Differences*, v. 44, n. 1, p. 101-151.
- Crozier, W. R., & Alden, L. E., 2005, *Social anxiety as a clinical condition: the essential handbook of social anxiety for clinicians*, California, John Wiley & Sons.
- Dijk, M., 2009, *Employee self-efficacy and job stress during organizational change: the mediating effect of risk perception*, Thesis of Utrecht: Faculty of Behavioral sciences, University of Twente Utrecht.
- Glock, C., & Stark, R., 1995, *Religion and society in tension*, Chicago: Rand McNally &

- Company.
- Grau, R, et al, 2001, Moderator effects of self-efficacy on occupational stress, *Psychology in Spain*, v. 5, n. 1, p. 63-74.
- Hackney, C. H, & Sanders, G. S, 2003, Religiosity and mental health, *Journal of Scientific Study of Religion*, v. 42, p. 43-55.
- Jang, S. J, & Johnson, B. R, 2004, Explaining religious effects on distress among African Americans, *Journal of Scientific Study of Religion*, v. 43, n 2, p. 239-260.
- Lee, W, et al, 2014, Testing interest and self-efficacy as predictors of academic self-regulation and achievement, *Journal of Contemporary Educational Psychology*, v. 39, n. 2, p. 86-99.
- Mckay, M, T, et al, 2014, An examination of the relationship between self-efficacy and stress in adolescents: the role of gender and self-esteem, *Journal of Youth Studies*, v. 17, n. 9, p. 1131-1151.
- Ragozzino, R. L, 2009, A study of social desirability and self-esteem. 37th Annual Western Pennsylvania undergraduate psychology conference, 127-131. <http://academics.rmu.edu>.
- Rasic, D, et al, 2011, Longitudinal relationships of religious worship attendance and spirituality with major depression, anxiety disorders, and suicidal ideation and attempts: findings from the Baltimore epidemiologic catchment area study, *Journal of psychiatric research*, v. 45, n. 6, p. 848-854.
- Sun, J, et al, 2011, Educational stress scale for adolescents: development, validity, and reliability with Chinese students, *Journal of Psycho Educational Assessment*, v. 22, n. 3, p. 534-543.
- Welte, J. W, & Russell, M, 2003, Influence of socially desirable responding in a study of stress and substance abuse, *Alcohol Clinical Experimental Research*, v. 17, n. 4, p. 758-761.
- Yoon, S. J, 2002, Teacher characteristics as predictors of teacher student relationship: stress, negative affect, and self-efficacy, *Journal of Social Behavior and Personality*, v. 32, n. 5, p. 423-455.

The Relationship of Religiosity, Social Acceptability and Self-Efficacy to Stress in High School Students

Farahnaz Kuhi / PhD Student of Curriculum Planning, Islamic Azad University of Tabriz

kohyfaranaz@gmail.com

✉ **Ali Zeinali** / Associate Professor of Psychology, Islamic Azad University of Orumiyeh, Orumiyeh, Iran

Received: 2016/02/12 - **Accepted:** 2016/08/09

zeinali@iaurmia.ac.ir

Abstract

The purpose of this study was to investigate the relationship of religiosity, social acceptability and self-efficacy with high school students' stress. This study was a descriptive-analytical and correlational study. The statistical population of this study included high school students of Orumiyeh in the academic year of 2012-2013. 360 people were selected through multistage cluster sampling. They completed the questionnaires of religiosity, social acceptability, self-efficacy and stress. Data were analyzed using Pearson correlation and multivariate regression. Findings show that religiosity ($r = -0.366$), social acceptability ($r = -0.29$) and self-efficacy ($r = -0.41$) have a significantly negative relationship with stress ($p \leq 0.01$). In a predictive model, self-efficacy, religiosity and social acceptability predicted 40.9% of stress variation. The share of self-efficacy was higher than the other variables. Regarding the findings, self-efficacy, religiosity and social acceptability were the most important predictors of stress. Therefore, it is recommended that therapists and counselors take the signs of the variables into consideration and devise appropriate programs to reduce students' stress.

Keywords: religiosity, social acceptability, self-efficacy, stress, high school students.

Prediction of Depression Based on Material Attachment, Attachment to God and Ineffective Attitudes in Shiraz University Students

✉ **Mansoureh Mehdiyar** / PhD Student of Clinical Psychology, Shiraz University

Mansurehmahdiar@yahoo.com

Seyed Mohammad Reza Taghavi / Professor of Clinical Psychology, Shiraz University

Mohammad Ali Goudarzi / Professor of Clinical Psychology, Shiraz University

Received: 2016/02/01 - **Accepted:** 2016/07/23

mgoudarzi@rose.shirazu.ac.ir

Abstract

Identifying the causes of depression, which is one of the most common psychiatric disorders, can help prevent and treat it. From the point of view of Islam, material attachment and the kind of relationship with God are factors influencing depression. On the other hand, Western scholars have emphasized the role of ineffective attitudes as an effective factor in depression. The purpose of this study was to predict depression based on material belonging and attachment to God in comparison with ineffective attitudes. The research design was correlational, and statistical population included the students of Shiraz University 209 of whom were selected through convenience sampling. The research tools included Beck Depression Inventory, belonging, attachment to God and ineffective attitudes. The results showed that material attachment, ineffective attitudes and avoidant attachment style to God can predict depression in a positive and meaningful way. Material attachment was also identified as the strongest variable. The results indicate that Islam has many potentialities for defining the key variables in explaining depression.

Keywords: depression, material attachment, attachment to God, ineffective attitudes.

An Investigation into the Causal Model of Parenting Styles, Religious Orientation and Death Anxiety

✉ **Me'raj Derakhshan** / PhD Student of Educational Psychology, Shiraz University Meraj.derakhshan@yahoo.com

Bahram Jokar / Professor of Educational Psychology, Shiraz University

Babak Shamshiri / Associate Professor of the Philosophy of Education, Shiraz University

bshamshiri@rose.shirazu.ac.ir

Sadegh Ahmadi / MA in Educational Psychology, Shiraz University

Received: 2016/03/04 - **Accepted:** 2016/08/26

Abstract

The purpose of this study was to study the conditions and outcomes of religious orientation in a causal model. The research method was descriptive and a correlational design was used. The statistical population included all the high school students (second period) in Shiraz in the academic year of 93-92. 215 participants (111 girls and 104 boys) were selected through cluster sampling. For data collection, the questionnaires of parenting styles, religious orientation and death anxiety were used. Pearson correlation coefficient and path analysis were used to analyze the data. The results of correlation matrix table showed that there was a significant correlation between the majority of the research variables in the level of $P < 0.01$. The results of path analysis showed the significant role of the mediating effect of religious orientation dimensions in the relationship between parenting styles and death anxiety. In general, it can be argued that religious orientation and parenting styles are two main causes in the study of death anxiety.

Keywords: parenting styles, religious orientation, death anxiety.

The Necessity of Establishing a Unitary Psychology in the Framework of the Islamic Approach

Ali Misbah / Associate Professor, Department of Philosophy, IKI of Education and Research

a-mesbah@qabas.net

✉ **Ali Abu Torabi** / Assistant Professor, Department of Psychology, IKI of Education and Research

Received: 2018/04/10 - **Accepted:** 2018/07/29

aliabootorabi@yahoo.com

Abstract

This paper explains Islamic psychology as truth-centered knowledge with the capacity to examine the rules governing mental organizations, underlying processes, and manifestations of human behavior. The method of this library-based research, which is of a fundamental theoretical type, is rational analysis. For this purpose, after examining the ideas of psychologists and researchers in the psychology of philosophy about the lack of coherence and the decline of contemporary psychology, the causes were analyzed and the establishment of Islamic psychology was introduced as a necessary solution. Findings of the research show that after the formation of three schools of psychology, there hasn't been a comprehensive school for the introduction of human psychology. In spite of the inclusion of correct propositions, the new approaches usually explain the behavioral and cognitive strategies or the biological foundations of psychology. Many of these theories have not had an appropriate theoretical basis, and some theoreticians have not paid much attention to it. With its special theoretical foundations, Islamic psychology can present a comprehensive school to explain all aspects of human behavior and examine the rules governing mental organizations, underlying processes and manifestations of human behavior.

Keywords: Islamic psychology, theoretical foundations, epistemic relativism.

The Effectiveness of Teaching Decent Language Based on Islamic Teachings on Attachment to Spouse of Women with Marital Conflict

Mojgan Mohammadi Moghaddam / MA in Clinical Psychology, Birjand Branch, Islamic Azad University, Birjand, Iran
S.h.58mosavi@gmail.com

✉ **Fateme Shahabizadeh** / Assistant Professor of Psychology, Birjand Branch, Islamic Azad University, Birjand, Iran
f_shahabizadeh@yahoo.com

Mohammad Reza Mirie / Associate Professor of Birjand University of Medical Sciences, Department of Health Education

Received: 2016/07/23 - **Accepted:** 2017/01/29

Abstract

This study was conducted with the aim of evaluating the effectiveness of decent language education based on Islamic teachings on attachment to spouse of women with marital conflicts. The research had a semi-experimental design with pretest-posttest and control group. The statistical population included all the women with marital conflicts referring to intervention center in family, personal and social crises in Birjand city in the third quarter of 1394. From among these women, 32 women were selected through convenience sampling and randomly assigned into two groups of 16, responding to Bartholomew and Horowitz's adult attachment scale. The women in control groups received speech education lessons based on Islamic teachings in nine 60-minute sessions. The findings of multivariate covariance analysis indicated the effectiveness of decent language education based on Islamic teachings on reducing the amount of avoidant attachment and anxiety towards the spouse. Hence, raising speech health in order to activate beneficial speech and inhibition of language sins based on Islamic teachings can affect attachment to spouse.

Keywords: decent language based on Islamic teachings, attachment to spouse, marital conflicts.

The Effect of Spiritual Intelligence Training on Organizational Stress among the Students at Farhangian University of Zanjan

✉ **Mahdi Jahangiri** / BA in Iran Educational Sciences, Farhangian University   mahdijahangiri123@yahoo.com

Seyyed Hossein Mousavi / PhD in Higher Education, University of Mazandaran, Iran, Babolsar

Received: 2016/05/02 - **Accepted:** 2016/10/08

Abstract

In addition to being an educational environment, the academic environment is also a social environment. As future experts who play a major role in the social communication network and advancement of the country, students face a wide range of psychological problems, including organizational stress. The purpose of this study was to investigate the effect of spiritual intelligence training on organizational stress among the students of Farhangian University of Zanjan. The research method was a quasi-experimental with pre-test post-test design and control group. The statistical population of the study included all the students of Farhangian University of Zanjan who were selected by simple random sampling. They were randomly assigned to one experimental group (30 subjects) and one control group (30 subjects). Students responded to the researcher-made questions on organizational stress before and after training. Data were analyzed using one-way covariance analysis and multivariate variance. The findings showed that the training of group spiritual intelligence has a significant effect on reducing the organizational stress of students. This result was also maintained in follow-up studies.

Keywords: spiritual intelligence, organizational stress, students at Farhangian University of Zanjan.

Abstracts

Constructing and Validating the Initial Test of Empathy Based on the Islamic Sources

✉ **Mojtaba Ya'ghubi** / MA in Psychology, IKI of Education and Research yaghobi6165@chmail.ir
Mohammad Reza Ahmadi / Assistant Professor, Department of Psychology, IKI of Educational and Research m.r.Ahmadi313@Gmail.com
Rahim Naruyee Nosrati / Associate Professor, Department of Psychology, IKI of Education and Research
Received: 2017/02/22 - **Accepted:** 2017/07/09 marooei@yahoo.com

Abstract

This research was carried out with the aim of constructing an initial test of empathy based on the Islamic sources. Content analysis method was used for studying the sources, and stratified random sampling method was utilized for evaluating the reliability and validity of the test. A sample of 100 students at Imam Khomeini Institute of Education and Research and female seminary students of Qom in the academic year of 2016-2017 took part in the experiment. The structure of the variables for empathy obtained from the Islamic sources includes behavioral, emotional and cognitive components. According to the leading experts in religion and psychology and the multiple Likert scale, the validity of the structure was measured with the mean total of 3.8 and the variance of 0.047. The validity of the items was obtained with a mean of 3.6 and a variance of 0.022. The reliability of the test was obtained through the internal consistency of the questionnaire with Cronbach's alpha coefficient of 0.91. Split half coefficient also showed a reliability of 0.87 and 0.81 for two halves. Therefore, this test has appropriate reliability and validity.

Keywords: empathy, initial questionnaire, psychometric, Islamic sources.

Table of Contents

Constructing and Validating the Initial Test of Empathy Based on the Islamic Sources / <i>Mojtaba Ya'ghubi / Mohammad Reza Ahmadi / Rahim Naruyee Nosrati</i>	5
The Effect of Spiritual Intelligence Training on Organizational Stress among the Students at Farhangian University of Zanjan / <i>Mahdi Jahangiri / Seyyed Hossein Mousavi</i>	23
The Effectiveness of Teaching Decent Language Based on Islamic Teachings on Attachment to Spouse of Women with Marital Conflict / Mojgan Mohammadi Moghaddam / <i>Fatemeh Shahabizadeh / Mohammad Reza Mirie</i>	37
The Necessity of Establishing a Unitary Psychology in the Framework of the Islamic Approach / <i>Ali Misbah / Ali Abu Torabi</i>	55
An Investigation into the Causal Model of Parenting Styles, Religious Orientation and Death Anxiety / <i>Me'raj Derakhshan / Bahram Jokar / Babak Shamshiri / Sadegh Ahmadi</i>	73
Prediction of Depression Based on Material Attachment, Attachment to God and Ineffective Attitudes in Shiraz University Students / <i>Mansoureh Mehdiyari / Seyyed Mohammad Reza Taghavi / Mohammad Ali Goudarzi</i>	87
The Relationship of Religiosity, Social Acceptability and Self-Efficacy to Stress in High School Students / <i>Farahnaz Kuhi / Ali Zeinali</i>	99

In the Name of Allah

Ravanshenasi va Din

A Quarterly Journal of Psychological inquiry

Vol.12, No.1

Spring 2019

Concessionary: *Imam Khomeini Educational and Research Institute (IKI)*

Manager: *Mohammad Naser Saqaie Bi-Ria*

Editor in chief: *Mohammad Reza Ahmadi*

Executive manager: *Sajad Solgi*

Editorial Board:

- ☒ **Hujjat-ul Islam Dr. Mohammad Reza Ahmadi:** *Assistant Professor, IKI*
- ☒ **Hujjat-ul Islam Ali Reza Arafi:** *Associate Professor, Research Institute of Hawza Wa Danishgah*
- ☒ **Dr. Qulam Ali Afruz:** *Professor, Tehran University*
- ☒ **Dr. Muhammad Karim Khoda panahi:** *Professor, Beheshti University*
- ☒ **Hujjat-ul Islam Dr. M. J. Zarean:** *Assistant Professor, Mustafa International University*
- ☒ **Hujjat-ul Islam Dr. N.Saghaye Biria:** *Assistant Professor, IKI*
- ☒ **Hujjat-ul Islam Dr. Abas Ali Shameli:** *Assistant Professor, Mustafa International University*
- ☒ **Hujjat-ul Islam Seyyid Muhammad Qaravi:** *Assistant Professor, Research Institute of Hawza Wa Danishgah*
- ☒ **Dr. Ali Fathi Ashtiani:** *Professor, Baqiat Allah Medical University*

Address:

IKI

Jomhori Eslami Blvd
Amin Blvd., Qum, Iran

PO Box: 37185-186

Tel: +982532113480

Fax: +982532934483

<http://nashriyat.ir/SendArticle>

www.iki.ac.ir & www.nashriyat.ir
